

نام خانوادگی

آشنایی با فلسفه برای کودکان (P4C)

رضاییکی: کارشناس ارشد فلسفه، استادیار، دانشگاه شهید بهشتی، تهران

سید رضا سپهر: دانشجوی کارشناسی، دانشجوی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی، تهران

حمزه آدینه فرد: (دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد، تهران غرب)

احمد عزیزی: (دانشجوی تاریخ و فلسفه، تعلیم و تربیت، دانشگاه طباطبائی، تهران)

امین پناه: (دانشجوی کارشناسی ارشد، مدیریت آموزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران)



انتشارات لایترین



سرشناسه: بیگی، رضا، ۱۳۷۱-

عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با فلسفه برای کودکان (P4C)؛ پژوهشگران: رضا بیگی و {سیدرضا سپهر، حمزه آدینه‌وند، احمد عزیزی، امین پناه}

مشخصات نشر: اندیمشک: اریترین، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۷۵ ص (مصور، بخشی رنگی)، جدول

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۱۴-۵۹-۹

موضوع: کودکان | فلسفه

موضوع: Children and philosophy

موضوع: داستان‌های فلسفی

موضوع: Philosophical fiction

موضوع: داستان‌های کوتاه فارسی -- مجموعه‌ها

موضوع: Short stories, Persian -- Collections

شناسه افزوده: سپهر، سید رضا، ۱۳۸۴

شناسه افزوده: عزیزی، احمد، ۱۳۵۱

شناسه افزوده: آدینه‌وند، حمزه، ۱۳۶۹

شناسه افزوده: پناه، امین، ۱۳۶۷

رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ ۱۳۹۲۵ P۰۰۵

رده بندی دیویی: ۱۰۸/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۶۹۰۰۲



نشان کتاب و علوم

عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با فلسفه برای کودکان (P4C)؛ پژوهشگران: رضا بیگی و {سیدرضا سپهر، حمزه آدینه‌وند، احمد عزیزی، امین پناه}

مشخصات نشر: اندیمشک: اریترین، ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

قیمت: ۱۸۵۰۰ تومان

ناظر فنی: لیلی صابری نژاد

طراح جلد: جلال صابری نژاد

صفحه‌آرایی: جلال صابری نژاد

«حق چاپ برای مؤلف و نشر اریترین محفوظ است.»

ISBN: 978-600-8414-59-9

نورنمان: اندیمشک: پادشاهی دین و علم، مرکز نشر اریترین

شماره ملی: ۱۱۶۷۳۵۶۰۱۲-۰۱۳۵۲۸۰۳۲۲۲

EritrinBook@gmail.com

۵	مقدمه
---	-------

فصل اول: تاریخچه فلسفه برای کودکان

۷	تاریخچه فلسفه برای کودکان
۷	ریشه‌های تاریخی آموزش فلسفه به کودکان
۱۲	ماتیو لیپمن و ابداع فلسفه برای کودکان
۱۴	فلسفه برای کودکان در کشورهای مختلف
۲۰	فلسفه برای کودکان در ایران

فصل دوم: فلسفه برای کودکان چیست؟

۲۱	فلسفه برای کودکان چیست؟
۲۳	مفهوم فلسفه در برنامه فبک
۲۴	برنامه فلسفه برای کودکان
۲۵	ماهیت فلسفی فلسفه برای کودکان
۲۶	اهمیت پرداختن به فلسفه برای کودکان
۲۸	هدف‌ها و فایده‌های برنامه فلسفه به کودکان
۲۹	ضرورت اجرای طرح آموزش فلسفه برای کودکان در ایران

فصل سوم: اصول و مؤلفه‌های فلسفه برای کودکان

۳۱	اصول فلسفه برای کودکان
۳۱	اصل اول: عقلانیت چون عامل سازمان دهنده
۳۱	اصل دوم: تفکر خودآگاهانه
۳۸	رویکرد روایتی
۳۸	رویکرد دیالوکی
۳۸	رویکرد بازی
۳۹	رویکرد فعالیت
۳۹	روش‌های آموزش فلسفه به کودکان
۴۰	ادبیات داستانی
۴۱	شعر
۴۱	موسیقی
۴۱	نمایش و فیلم
۴۲	تصاویر و عکس‌ها
۴۳	نقاشی
۴۳	بازی

۴۵	شرایط بازی فکری در برنامه فلسفه و کودک
۴۶	محتوا در برنامه آموزش فلسفه برای کودکان چیست؟
۴۷	داستان
۴۷	رمان‌های فلسفی
۴۸	فلسفه برای کودکان چگونه تدریس می‌شود؟
۵۱	پرورش سؤال کردن در بچه‌ها
۵۱	راه‌های جمع‌آوری سؤالات
۵۲	یافتن ارتباط بین سؤالات
۵۲	سؤالات را فلسفی کنید
۵۳	سؤالات تسهیل‌کننده
۵۳	تجربیات آن مارکارت شارپ در مورد سؤال کردن کودکان
۵۶	نمونه‌ای از داستان‌های فلسفه برای کودکان
۵۶	۱. داستان موش و قورباغه
۵۸	۲. مفهوم شجاعت
۵۹	۳. داستان شتر و الاغ
۶۰	۴. داستان گلدان خالی
۶۳	۵. شیر بی‌سر و دم
۶۴	۶. مورچگان بر کاغذ
۶۴	۷. خیاط و کوزه
۶۵	۸. کودکان مکتبی و استاد
۶۶	۹. طوطی و بازرگان
۶۷	۱۰. روباه زیرک
۶۷	۱۱. بقال و طوطی
۶۸	۱۲. نصیحت‌پرنده
۶۸	۱۳. آهو در طوبله خران
۶۹	۱۴. خرگوش و شیر
۷۰	۱۵. زاغی بر بالای درختی خانه داشت
۷۱	۱۶. طاووس و زاغ
۷۱	۱۷. مرد گلخوار
۷۲	۱۸. خیر و شر
۷۳	۱۹. گربه سفید
۷۴	منابع:

مقدمه

در سال ۱۹۶۰، متیو لیپمن^۱ در دانشگاه کلمبیای نیویورک در حین تدریس فلسفه متوجه شد که دانشجویان او توانایی استدلال و قضاوت درست و کافی را ندارند. لیپمن دریافت که برای پرورش قدرت تفکر این دانشجویان دیگر خیلی دیر شده است و توانایی استدلال ورزی را باید از دوران کودکی تقویت کرد. او را بنیان‌گذار فلسفه برای کودکان می‌دانند. لیپمن برای چاره‌اندیشی دست به کار و شد کتاب کشف هری استوتلمیر^۲ نوشت و در سال ۱۹۷۰ به آزمایش گذاشت و به نظر می‌رسید به‌خوبی به کار گرفته است. در پی آن برای معلمان یک کتاب راهنما که شامل صدها تمرین فلسفی بود، نوشت. آن کتاب هم نتیجه‌ی مثبتی داشت. پس از چند سال، کتاب لیزا نوشته شد که منحصرأ مربوط به اخلاقیات بود و به کودکانی اختصاص داشت که اندکی بزرگتر بودند. کتاب‌های بیشتر و بیشتری نوشته شد که هر کدام ویژه سطوح سنی خاصی بود. این کتاب‌ها به همراه کتاب‌های راهنمای کمک‌آموزشی‌شان بودند. همچنین مجموعه متنوعی از کتاب‌های نظری تألیف و منتشر شد. معروف‌ترین روش آموزش تفکر انتقادی به کودکان با روش فلسفی، «فلسفه برای کودکان» است. این روش ابتدا در آمریکا و سپس در ۵۰ کشور جهان، اجرا شد. در این روش داستان‌هایی نوشته یا و انتخاب می‌شوند که مفاهیم فلسفی در قالب شخصیت‌های تخیلی ارائه می‌دهد. اگر این داستان‌ها، موضوعات یا حوادث متمرکزی داشته و برای کودکان جذاب و بحث‌برانگیز باشند (در عین حال که ارتباط خود با را تجارب زندگی روزمره کودکان حفظ می‌کنند)، آن‌ها از داستان‌ها لذت برده و به‌راغبی خواهند شد که کدو کاو فلسفی نمایند.

یکی از راه‌های مؤثری که به کودکان کمک می‌کند تا این مهارت را کسب کنند، درگیر کردن آن‌ها از لحاظ عاطفی و ذهنی در زندگی «شخصیت‌های داستانی» است که این کار، پرشگرو را در کودکان ایجاد می‌کند. به عقیده شارپ^۳ (از فعالان فلسفه برای کودکان در استرالیا) در کتاب‌های فلسفه برای کودکان هر کتاب باید شامل مفاهیم فلسفی گوناگون باشد که در سطح سنی بیشتر کودکان عادی به نظر برسد و مهم‌تر از همه اینکه بحث‌برانگیز بوده و آن قدر بدیهی باشند که به‌سختی بتوان به آن‌ها توجه کرد.

در این کتاب نیز به‌عنوان مقدمه‌ای برای آشنایی مخاطبان فلسفه برای کودکان تدوین و گردآوری شده است تا پایه‌های اصلی بحث را دربایند بدین منظور کتاب حاضر در ۳ فصل تنظیم شده تا این مهم را برآورده کند. در فصل اول، مختصری به معرفی تاریخچه فلسفه برای کودکان پرداخته شده است. فصل دوم، به تعاریف فلسفه برای کودکان اشاره دارد. در فصل سوم نیز در زمینه‌ی بررسی اصول و مؤلفه‌های فلسفه برای کودکان به رشته‌ی تحریر در آمده است.

^۱ Lipman, Matthew

^۲ Discovery Harry Stottlemeier

^۳ sharp